# DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

6. oktober 2005 *

I sag C-9/04,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandene) ved afgørelse af 23. december 2003, indgået til Domstolen den 12. januar 2004, i straffesagen mod:

**Geharo BV,**

har

## DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Jann, og dommerne K. Lenaerts (refererende dommer), N. Colneric, K. Schiemann og E. Levits,

generaladvokat: P. Léger
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

* Processprog: nederlandsk.

efter at der er afgivet indlæg af:

— Geharo BV ved advocaten C.J. van Bavel og R. Bosman

— den græske regering ved M. Apessos, M. Papida og M. Tassopoulou, som befuldmægtigede

— den nederlandske regering ved J. van Bakel og H.G. Sevenster, som befuldmægtigede

— den finske regering ved T. Pynnä, som befuldmægtiget

— den svenske regering ved A. Kruse og K. Norman, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved F. Simonetti og R. Troosters, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 14. juli 2005,

afsagt følgende

## Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af bilag II, afsnit II, nr. 3, til Rådets direktiv 88/378/EØF af 3. maj 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om sikkerhedskrav til legetøj (EFT L 187, s. 1) og artikel 1 i Rådets direktiv 91/338/EØF af 18. juni 1991 om tiende ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (EFT L 186, s. 59).

2 Anmodningen er indgivet under en straffesag for Hoge Raad der Nederlanden mod Geharo BV (herefter »Geharo«), hvorved dette selskab er tiltalt for at have oplagret legetøj med et højere indhold af cadmium end det maksimalt tilladte indhold efter nederlandsk lovgivning.

### Retsforskrifter

*Fællesskabsbestemmelser*

3 Direktiv 88/378 har til formål dels at fjerne hindringer for samhandelen mellem medlemsstaterne ved at fastsætte ensartede standarder for sikkerhedskrav til legetøj, dels at sikre en effektiv beskyttelse af forbrugerne, navnlig børn, mod de risici, som er knyttet til brugen af disse produkter.

4 I dette øjemed er det i dette direktivs artikel 2, stk. 1, fastsat, at »[l]egetøj [kun] må [...] markedsføres, hvis det ikke indebærer fare for sikkerheden og/eller sundheden for brugerne eller andre personer, når det anvendes til det beregnede formål eller på den måde, som børn normalt må forventes at anvende det på«.

5 Samme direktivs artikel 3 bestemmer, at »[m]edlemsstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at legetøj kun kan markedsføres, såfremt det opfylder de væsentlige sikkerhedskrav, der er anført i bilag II«.

6 Dette bilag II med overskriften »Væsentlige sikkerhedskrav til legetøj« bestemmer i afsnit II, nr. 3, punkt 1:

»Legetøj skal være udformet og fremstillet således, at det [...] ikke udgør nogen sundhedsrisiko eller risiko for sår og skader som følge af indtagelse, indånding eller berøring med huden, slimhinderne eller øjnene.

Det skal under alle omstændigheder være i overensstemmelse med de relevante fællesskabsbestemmelser om visse kategorier af produkter eller om forbud mod begrænsninger i anvendelsen af eller mærkning af visse farlige stoffer og præparater.«

7 Afsnit II, nr. 3, punkt 2, i samme bilag bestemmer:

»Med henblik på beskyttelsen af børns sundhed må navnlig biotilgængeligheden som følge af anvendelsen af legetøj som et mål ikke pr. dag overstige:

[...]

0,6 µg cadmium

[...]

eller andre værdier, der kan fastsættes for disse eller andre stoffers vedkommende gennem fællesskabsbestemmelser, der udarbejdes på videnskabeligt grundlag.

Ved biotilgængelighed forstås afgivelsen af opløselige stoffer, som har væsentlig toksikologisk betydning.«

8 Artikel 1, stk. 1, i Rådets direktiv 76/769/EØF af 27. juli 1976 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (EFT L 262, s. 201) bestemmer:

»Med forbehold af anvendelse af andre fællesskabsbestemmelser inden for området gælder dette direktiv for begrænsning af markedsføring og anvendelse i Fællesskabets medlemsstater af de i bilaget anførte farlige stoffer og præparater.«

9 Direktiv 76/769 er blevet ændret ved bl.a. direktiv 91/338, der har til formål dels at harmonisere de nationale regler om markedsføring og anvendelse af produkter, der indeholder cadmium, dels at bekæmpe miljøforurening med cadmium og beskytte befolkningens sundhed.

10 Artikel 1 i direktiv 91/338 har følgende ordlyd:

»Bilag I til direktiv 76/769/EØF ændres som anført i bilaget til nærværende direktiv. De nye bestemmelser finder dog ikke anvendelse på produkter, der indeholder cadmium, og som allerede er omfattet af andre fællesskabsbestemmelser.«

11 Ændringen af bilag I til direktiv 76/769 i medfør af direktiv 91/338 består i indsættelsen af et nyt punkt 24, hvori der for en række produkters vedkommende opregnes tre former for anvendelse af cadmium og bestanddele heraf — som farve, som stabilisatorer og til overfladebehandling — der reguleres ved dette punkt.

12 I henhold til det nævnte punkt 24, nr. 1.1, er det forbudt at markedsføre færdigvarer eller bestanddele heraf, der er fremstillet på basis af visse stoffer og præparater opregnet i det samme punkt, som er farvet med cadmium, hvis deres indhold af cadmium overstiger 0,01 vægtprocent af plastmaterialet.

*Nationale bestemmelser*

13 Legetøjsbekendtgørelsen af 29. maj 1991 (Warenwetbesluit Speelgoed, Stbl. 1991, nr. 269), som er udstedt i medfør af lov om varer, blev vedtaget med henblik på at gennemføre direktiv 88/378. § 11 i bilag II til denne bekendtgørelse fastsætter sikkerhedsforskrifterne for legetøj, der indeholder farlige stoffer og præparater, og begrænser biotilgængeligheden af cadmium til 0,6 µg om dagen.

14 På tidspunktet for de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for tiltalen, var det i henhold til artikel 2, stk. 1, i cadmiumbekendtgørelsen af 12. oktober 1990 (Cadmiumbesluit Wet Milieugevaarlijke Stoffen, Stbl. 1990, nr. 538), som er udstedt i medfør af lov om miljøfarlige stoffer med henblik på at gennemføre direktiv 76/769 og 91/338, forbudt at fremstille produkter, der indeholder cadmium, indføre sådanne til Nederlandene, stille dem til rådighed for tredjemand eller opbevare dem på kommercielle lagre.

15 I henhold til cadmiumbekendtgørelsens artikel 1 forstås ved produkter, der indeholder cadmium, bl.a. »produkter, i hvilke cadmium anvendes som stabilisator, pigment, eller overfladelag, samt produkter, i hvilke syntetiske stoffer eller farver med et cadmiumindhold på over 50 mg/kg indgår«.

## Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

16 Ved en inspektion udført af Inspectie Gezondheidsbescherming Waren en Veterinaire zaken (inspektionsmyndighed på området for sundhedsbeskyttelse, varer og veterinære produkter) i februar 1999 viste det sig, at Geharo havde legetøj med et cadmiumindhold på over 100 mg/kg på lager.

17 Selskabet blev frikendt i første retsinstans for den tiltale, der rejstes mod det, men efter anke blev det dømt for overtrædelse af cadmiumbekendtgørelsen.

18 Geharo har indgivet kassationsanke under anbringende af, at anvendelsen af den nævnte bekendtgørelse er i strid med fællesskabsdirektiverne. I denne forbindelse har selskabet henvist til, at direktiv 88/378 indeholder særlige standarder for cadmium, som er gentaget i legetøjsbekendtgørelsen, og som er overholdt for det

omhandlede legetøjs vedkommende. Eftersom direktiv 91/338 i henhold til dets artikel 1, andet punktum, ikke finder anvendelse på produkter, der indeholder cadmium, og som allerede er omfattet af andre fællesskabsbestemmelser, finder dette sidstnævnte direktiv, hvis bestemmelser gentages i cadmiumbekendtgørelsen, ifølge selskabet ikke anvendelse på det omhandlede legetøj.

19 På denne baggrund har Hoge Raad der Nederlanden besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er artikel 1, andet punktum, i direktiv [91/338] til hinder for, at de i dette direktiv fastsatte forskrifter om cadmiumindholdet i (færdig)varer og bestanddele heraf, jf. bilaget til dette direktiv, anvendes på legetøj i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktiv [88/378]?«

## Om det præjudicielle spørgsmål

20 Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 1 i direktiv 91/338 skal fortolkes således, at det er til hinder for, at det i dette direktiv fastsatte forbud mod at markedsføre varer med et cadmiumindhold, der overstiger et tilladt maksimum, finder anvendelse på legetøj, der er omfattet af direktiv 88/378.

21 I denne forbindelse skal det fastslås, at der i såvel direktiv 88/378 som direktiv 91/338 er fastsat standarder vedrørende cadmiumindhold. Der er imidlertid tale om forskellige standarder, som tjener forskellige formål.

22 Som generaladvokaten har anført i punkt 39-42 i forslaget til afgørelse, vedrører den grænse for det maksimale indhold på 0,01 vægtprocent af plastmaterialet, der gælder for produkter farvet på basis af cadmium, og som blev indføjet i direktiv 76/769 ved bilag I til direktiv 91/338, den maksimale mængde cadmium, som et produkt må indeholde, mens standarden for den maksimale biotilgængelighed på 0,6 µg, som er fastsat i afsnit II, nr. 3, punkt 2, i bilag II til direktiv 88/378, vedrører et stofs, i det foreliggende tilfælde cadmiums, evne til at spredes og blive optaget af organismen.

23 Den omstændighed, at de standarder, som er fastsat i direktiv 88/378 og 91/338, er fastsat i forhold til forskellige referenceværdier, kan forklares ved disse direktivers forskellige formål. Således har direktiv 88/378, som fastsætter en grænse for den daglige biotilgængelighed af cadmium, til formål at beskytte brugeren af legetøjet mod de risici, som er forbundet med produktets kemiske egenskaber ved brugen af det, mens direktiv 91/338, som fastsætter en grænse for mængden af cadmium i et produkt, indgår i en politik, hvorved det tilsigtes at beskytte befolkningen i almindelighed mod spredning af cadmium i miljøet.

24 Henset til disse standarders forskellige indhold og formål er anvendelsen af en grænse for mængden af cadmium som den, der er fastsat i direktiv 91/338, på legetøj, der er omfattet af direktiv 88/378, ikke uforenelig med anvendelsen af den grænse for biotilgængelighed, som er fastsat i direktiv 88/378, på det samme legetøj.

25 Denne konklusion ændres ikke af artikel 1 i direktiv 91/338, hvorefter de bestemmelser, som indføres ved dette direktiv, ikke finder anvendelse på produkter, der indeholder cadmium, og som allerede er omfattet af andre fællesskabsbestemmelser.

26 De bestemmelser, som blev indført ved direktiv 91/338, kan nemlig ikke opfattes således, at de er til hinder for enhver kumulativ anvendelse af standarder for cadmiumindhold. Der henvises i denne forbindelse til, at formålet med dette direktiv var at indsætte visse standarder for cadmium i bilag I til direktiv 76/769. Direktiv 91/338 ændrede derimod ikke artikel 1, stk. 1, i direktiv 76/769, hvorefter dette direktiv gælder for begrænsninger af markedsføring og anvendelse af de i bilaget anførte farlige stoffer og præparater med forbehold af anvendelse af andre fællesskabsbestemmelser inden for området.

27 Henset til, at de supplerer hinanden, udelukker anvendelsen af grænsen for biotilgængelighed i henhold til direktiv 88/378 på legetøj ikke anvendelsen af den grænse for det maksimale indhold af cadmium, som er blevet fastsat efterfølgende ved direktiv 91/338, på det samme legetøj.

28 Direktiv 88/378 indeholder selv bestemmelser, der foregriber en kumulativ anvendelse af direktivets egne standarder og andre relevante standarder. Således er det i dette direktivs bilag II, afsnit II, nr. 3, punkt 1, fastsat, at legetøj under alle omstændigheder skal være i overensstemmelse med de relevante fællesskabsbestemmelser om visse kategorier af produkter eller om forbud mod, begrænsninger i anvendelsen af eller mærkning af visse farlige stoffer og præparater.

29 Det forelagte spørgsmål skal derfor besvares med, at artikel 1, andet punktum, i direktiv 91/338 skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for, at det i dette direktiv fastsatte forbud mod at markedsføre varer med et cadmiumindhold, der er højere end et tilladt maksimum, finder anvendelse på legetøj, der er omfattet af direktiv 88/378.

## Sagens omkostninger

30 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

**Artikel 1, andet punktum, i Rådets direktiv 91/338/EØF af 18. juni 1991 om tiende ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for, at det i dette direktiv fastsatte forbud mod at markedsføre varer med et cadmiumindhold, der er højere end et tilladt maksimum, finder anvendelse på legetøj, der er omfattet af Rådets direktiv 88/378/EØF af 3. maj 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om sikkerhedskrav til legetøj.**

Underskrifter